

**Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích**  
**Filozofická fakulta**  
**Ústav věd o umění a kultuře**

**POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE**

Autor práce a studijní obor: **Markéta Machová**, Dějiny umění

Název práce: ***Kostely sv. Petra a Pavla a sv. Floriána – urbanismus, stavební vývoj a výzdoba***

Vedoucí práce: Mgr. Hynek Látal, Ph.D.

**Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:**

Markéta Machová se ve své bakalářské práci zhostila nelehkého úkolu vyřešit na základě podrobné analýzy různých aspektů dvou sousedících sakrálních staveb otázku tzv. dvoukostelí, a to na příkladu města Kaplice. Zatímco jiná, mnohem menší místa českorakouského pohraničí získala u historiků umění v posledních asi dvaceti letech pozornost díky architektuře svých pozdně gotických kostelů a jejich dochované středověké výzdobě, kostely v Kaplici – jednom z přirozených městských center pohraniční oblasti – stále stojí ve stínu výše zmíněných. Důvodů pro to je jistě více. Farní kostel sv. Petra a Pavla se stále nedomáhal odpovídající rekonstrukce exteriéru ani interiéru, která by možná odhalila fragmenty starší výzdoby, a která by především vizuálně a „slohově“ zpřehlednila jeho vnitřek, určený historizující výmalbou (která už ale nyní je sama přirozeně památkou). Autorka správně srovnává jeho vnitřní uspořádání i klenební systémy s farním kostelem v nedalekých Malontech, ani v jenom případě se však rozhodně nejedná o řemeslný a umělecký výkon převyšující běžnou dobovou produkci. Kostel sv. Floriána sice v 90. letech 20. století rekonstrukcí prošel, ale ani jeho kamenická výzdoba a klenební systém nevykazují nadprůměrné kvality. Hlavním problémem ale, myslím, vždy byla právě ona záhada funkce dvou vedle sebe stojících pozdně středověkých kostelů, farního jako objemově většího, svatofloriánského pak jako výrazně menšího.

Hlavní kvalitou předkládané bakalářské práce se tak nepochybně stává autorčina svědomitá práce s archivními prameny i poctivý pokus odvodit funkci a význam menšího kostela od jeho svatofloriánského zasvěcení, i když tato složka její práce je přirozeně limitována časovými možnostmi odevzdání textu i odpovídající zkušeností studentky bakalářského stupně studia. Za klíčová považuji její zjištění z pramenů z první poloviny 16. století, že kaple sv. Ducha byla popisována jako německá. Autorka správně pochybuje nad jednoznačným spojením archivních zpráv s dnešním kostelem sv.

Floriána, nevyhýbá se ani jejich propojení s kaplí sv. Barbory, dnes profanizované. Pro její hypotézu jí tak slouží právě aspekt patrocinia, když se dle mého názoru správně domnívá, že bylo změněno zřejmě v 17. století a kostel byl naopak využíván českými farníky, protože národnostní poměr se v Kaplici mezitím změnil a německé obyvatelstvo začlo využívat původně český a zřejmě svou stavební historií i mnohem starší velký farní kostel. Autorka se chvályhodně snaží vložit problematiku kaplického dvoukostelí do širšího kontextu jihočeské pohraniční oblasti, ale i šířeji českých zemí.

Jakkoliv mohou určité části předkládané práce působit popisně, oceňuji vedle zmíněné práce s archivními prameny rovněž kritické zacházení se starou i novější literaturou, přičemž se na několika aspektech dějin Kaplice ukazuje, že komplexní současné vědecké zpracování například nejstarších dějin, ale právě i uměleckých památek stále schází! Autorčiny popisy současného stavu obou pojednávaných sakrálních staveb a velmi kvalitní fotodokumentace jejich celků i detailů tak nepochybně přispívají k poznání nejen spleťtých národnostních vztahů, ale i preferencí a kontaktů zadavatelů vybavení kostelů kolem a po roce 1900. Oceňuji v tomto smyslu například, že autorka konkrétně dohledala grafické předlohy k freskové výzdobě presbytáře farního kostela či se dotkla zajímavé a u nás téměř nepovšimnuté problematiky produkce neogotického vybavení lineckou rodinou Rintů.

Předkládaná bakalářská práce Markéty Machové je jistě solidním výkonem se zajímavými hypotézami a zjištěními. V některých svých aspektech převyšuje běžnou úroveň bakalářských a někdy i diplomových prací, s nimiž se setkáváme. Po určité kritické revizi a důmyslném přepracování bych nevyklučoval ani publikování některých jejích objevných částí.

Z těchto důvodů bez výhrad práci **doporučuji k obhajobě**.

**Navrhovaná klasifikace: výborně**

podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 1. června 2023

|                    |         |             |       |             |
|--------------------|---------|-------------|-------|-------------|
| Stupeň klasifikace | výborně | velmi dobře | dobře | nevyhověl/a |
|--------------------|---------|-------------|-------|-------------|